Constantin G. Pand
Depositar de ziare
Sibiu

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul al 54-lea 16 Pagini EXEMPLARUL { În România: 3 lei / În străinătate: 6 lei 16 Pagini Nr. 347 Vineri 17 Decembrie 1937

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-lei P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE ÎN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 în străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Exportul nostru în Orient și în Europa Centrală

Acum câteva luni guvernul a luat măsuri pentru dezvoltarea exportului animalelor, păsărilor vii, sau tăiate și a altor articole alimentare, în Orient și în Țările din Europa centrală.

Este interesant și instructiv să cunoaștem rezultatele ce le-a dat aplicarea acestor măsuri,

Să luăm, de ex., exportul de animale și de carne pe piețele din Orient.

Ca să se poată ușura acest export, Serviciul maritim român, ceruse mai de mult fondurile necesare pentru construirea mai multor cargoboat-uri, care să dispună de instalațiuni moderne și de frigorifere pentru transportul vitelor și al cărnei.

Ce s'a petrecut după ce ministerul industriei și comerțului a anunțat măsurile sale? Ce a făcut S. M. R. și C. F. R.?

In buletinul Uniunii sindicatelor pentru organizarea exportului de animale și carne proaspătă, iată ce se răspunde:

„S. M. R. nu acordă toată solicitudinea cuvenită transporturilor de animale și carne, pentru că găsește mai multă convenienței la transportul de cherestea și alte mărfuri.

Ori, atunci când s'au cerut fondurile necesare pentru procurarea ultimelor „cargouri" s'a speculat tocmai asupra exportului nostru de animale și de carne...

Direcția portului Constanța percepe taxe prea mari pentru adăpostirea vitelor în grajdurile de carantină ale portului...

Direcția C.F.R. nu aplică pentru transportul vitelor destinate exportului taxele de export, care sunt cu mult reduse față de regimul transporturilor interne...

Operațiunile de decomptare sunt atât de anevoioase și greoaie, că stau cu lunile blocate însemnate capitaluri, cu sarcinele aferente, care ar fructifica dacă ar fi cu un ceas mai devreme la dispoziția exportatorilor..."

In sfârșit, pe când, pe de o parte, exportatorii au fost ușurați cu o primă de 2 lei la kg. de oaie, pe de altă parte au fost încărcați la devize cu 120 lei valoarea pielei de oaie!

In asemenea condiții, exportul de animale și de carne pe piețele orientale ,în loc să sporească, a scăzut. Ba chiar am pierdut câteva piețe.

Se constată, în acelaș buletin, că pe când înainte de aplicarea măsurilor luate de ministerul industriei și comerțului, noi reușisem să punem aproape stăpânire pe toate piețele Palestinei, după aceea și din cauzele arătate, firmele principale palestiniene au făcut mari achiziționări de vite din Iugoslavia și Ungaria, pentru că au găsit condiții mai avantajoase decât la noi.

Dacă trecem acum la exportul efectuat în Cehoslovacia de la 1929 până la 1937, constatăm, după datele statistice, că pe când în anul 1929 am exportat în această țară 44.491 boi, în anul 1930 58.000 boi, în anul 1931 13.535, iar în anul 1932 numai 803, iar în anii următori n'am mai exportat nimic. Așa dar, am pierdut piața Cehoslovaciei pentru exportul boilor.

Se constată însă o creștere a exportului porcilor și a unturii de porc, în această țară, dar suntem inferiori din punctul de vedere cantitativ și calitativ, față de alte țări.

Din cele expuse reese în mod evident slăbiciunea politicei noastre economice, atât în materie de export, cât și în materie de punere în valoare a produselor noastre, din punctul de vedere calitativ. Nu se poate dezvolta exportul dacă măsurile ce se iau nu sunt bine studiate și coordonate, ca aplicarea lor să dea rezultatele urmărite. Noi am putea avea pentru anumite produse și articole, debușeuri bune în Orient și în Europa centrală, dacă politica noastră economică ar eși din faza periculoasă a variațiunilor, a trecerii de la un regim la altul, la dese intervale de timp și dacă s'ar cunoaște mai bine situația din țările respective de către atașații noștri comerciali.

CRISANTEME — CONSTANTA BERTEA

Țăranii la alegeri

de A. CORTEANU

Peste câteva zile vom avea alegeri generale. Țărănimea va hotărî prin votul ei, dacă actualul guvern trebue să continue a conduce țara sau să facă loc altuia, sprijinit pe majorități parlamentare.

De la introducerea sufragiului universal, orășenii cari decideau de formarea și succesiunea guvernelor sub regimul colegiilor censitare, au rămas în minoritate. Repartiția populației țării între sate și orașe este la noi cu totul defavorabilă orașelor. Din aproximativ 20 de milioane de locuitori la cât se ridică astăzi populația țării, 16 milioane sunt la țară. Patru cincimi din totalul populației sunt rurali și numai o cincime urbani.

Această repartiție are influența ei în viața politică a țării.

Dacă țărănimea ar fi organizată politicește după ideia de categorie socială, votul orășenilor ar fi cu totul neglijabil. Incercările ce s'au făcut la noi de a organiza politicește pe țărani într'un partid unic pe ideia de clasă n'au reușit. Țăranii noștri nu formează o singură clasă cu interese opuse altor clase. Inăuntru fiecărui sat sunt diferite straturi sociale cari pot mai ușor găsi legătură și unitate de interese cu anumite păturí orășenești de cât presupusa solidaritate creată de cuvântul „țăran". Așa se explică faptul, la prima vedere curios, că toate partidele noastre găsesc voturi la țară, chiar și acele a căror nume e cu totul ne înțeles de țărani. Dar dacă este un noroc și o fericire pentru țară că populația noastră rurală nu s'a solidarizat politicește pentru a forma un partid de clasă, îndreptățit prin importanța numărului său la guvernare perpetuă și deci la dictatură, la suprimarea înseși a libertăților constituționale în virtutea cărora ar fi luat ființă partidul unic, nu e mai puțin adevărat că fărâmițarea lumii politice rezultată din lupta între intelectualii orășeni de a pune mâna pe cât mai multe vo-

(Continuare în pag. 2-a)

Membrii misiunilor română și iugoslavă decorați de președintele Beneș

Praga, 14 (Radio-Central).— *D. Machnik, ministrul apărării naționale, a primit azi delegațiile militare română și iugoslavă, în frunte cu d-nii general Nedici și Ștefan Ionescu, șefii marelor state majoare ale celor două țări prietene.*

Cu această ocazie, d. Machnik a remis, în numele d-lui Beneș, președintele republicii, ofițerilor români și iugoslavi ordinul „Leul Alb" pentru merite militare.

La prânz, d. Machnik a oferit ofițerilor români și iugoslavi un dejun în sala reprezentativă a municipiului.

D. Machnik și ofițerii români și iugoslavi au subliniat în discursurile ținute importanța colaborării strânse a armatelor Micii Intelegeri, arătând că prima țintă a acestei colaborări este asigurarea intangibilității frontierelor Micii Intelegeri și a ordinei și păcii în Europa centrală.

UN SINGUR ȚEL!...

—oxo—

„Adevărul" v r â n d să-și mascheze schimbarea la față pomenește de... „inconsecvența" noastră și citează numele d-lor Iorga, Vaida și Micescu.

Au existat și există certuri în familia românească, dar aceasta ne privește exclusiv pe noi.

„Universul" nu retractează nimic din ceea ce a spus, fiindcă s'a găsit veșnic pe aceiaș linie de independență, dela începutul creării lui și va fi și în viitor pe aceiaș linie de conduită.

Ne-am spus cuvântul în marginea evenimentelor, deseori cu dârzenie, dar întotdeauna cu sinceritate, bună credință și completă dezinteresare.

Am combătut pe d. Micescu, atunci când a dat crezare infamiilor pornite din oficina „Adevărului" și „Dimineței", infamii scornite din ceasul când, fiind judecător de instrucție, am închis, pentru delictul de șantaj pe redactorul acelor foi sărindărene.

Azi reproducem toate manifestările naționaliste și, firește, și pe ale decanului primului barou al țării d. Istrate Micescu, manifestări cari contribue la acea redeșteptare a conștiinții naționale, pentru care luptă românismul întreg.

D-nii dela „Adevărul" ar voi să trecem sub tăcere manifestările naționaliste și implicit și cuvântul d-lui Istrate Micescu? Le-ar conveni?

Ba bine că nu!

L-am combătut pe d. Vaida în chestiunea confiscării ziarelor și cu prilejul cunoscutelor incidente din calea Victoriei.

Dar și eri și azi — indiferent de criticile făcute cu gând curat — înregistrăm toate manifestările sale pentru propășirea ideei naționale, patrimoniu scump tuturor românilor.

Jupânii dela „Adevărul" ar vrea să nu înregistrăm aceste sforțări românești de legitimă apărare, în timp ce ei să-și continue rolul de monitor al streinismului în cetatea românească.

Le-ar conveni, desigur!

Ba bine că nu!

L-am combătut pe d. Iorga atunci când, socotind că din pricina tovarășilor pe cari fusese obligat să și-i asocieze la guvernare, a luat asupra d-sale o cârmuire în care s'au comis, evident, și erori.

Azi, ca și eri înregistrăm sclipitoarele și documentatele sale articole în chestia națională.

Ar vroi d-nii dela „Adevărul" să le trecem sub tăcere, pentru ca ei, grație cumetriei în care trăesc, să acopere glasul românismului și să mențină pentru neamul lor și mai ales pentru ei personal, acel intolerabil amestec în chestiunile cari privesc esclusiv națiunea dominantă?

Ei, bine, nu, niciodată!

Drumul nostru este drept, fără ocoluri, fără ascunzișuri, curat și neted; mergem cu hotărîre bărbătească, siguri că vom ajunge, cu sprijinul, cu glasul și cu fapta tuturor românilor conștienți, la capătul acestui drum unde de pe acum vedem zorile mântuirii elementului etnic național!

Azi chiar, își fac iluzii vrăjmașii privind deosebirile de nuanțe pe tema luptei naționale. Un țel comun animă pe toți și, indiferent de supărările trecătoare și de câmpul de luptă unde se află, în sufletele tuturor nu există alt crez decât unul: România a românilor!

S. P.

Animatoarea armatei chineze

D-na Ciang-Kai-Shek, soția mareșalului chinez care, — după cum am anunțat la timp, — în urma căderii Nankingului, a părăsit localitatea cu avionul, spre a nu cădea în mâna japonezilor.

—oxo●oxo—

D. Flandin a vizitat pe d. Goering

Berlin, 14 (Rador). — *D. Flandin, fostul președinte al consiliului de miniștri al Franței, a făcut azi o vizită generalului Goering.*

—xxx●xxx—

ALT ATENTAT ÎN PALESTINA

Ierusalim, 14 (Rador). — **Teroriștii continuă agresiunile în nordul Palestinei.**

O bandă înarmată a întâlnit în cursul nopții doi polițiști evrei cari veneau din districtul Tiberiada, și i-a atacat cu focuri de armă, omorînd pe unul din ei.

Teroriștii au reușit să se facă nevăzuți.

—xxx●xxx—

Mari inundații în Anglia

Roma, 14 (Rador). — *Din cauza timpului rău se înregistrează pagube importante în toată Italia.*

In jurul Romei, Tibrul a ieșit din albie, inundând Via Solaria, cartierul Quiararo, etc. Mai multe familii au trebuit să-și părăsească locuințele, amenințate de ape.

Creșterea râului Arno a provocat inundarea satelor Amidei Mori și Case Nouve.

Apele râului Fossa au rupt un dig la Monte Pescali și au inundat mai multe șosele și linia ferată.

Limba noastră

Sfatul „specialiștilor"

Ministerul educației naționale a băgat de seamă, în sfârșit, că în România, în școalele românești, copiii români nu învață limba lor, — limba română.

Ca să pună capăt acestei stări de neînchipuit, ministerul ce trebuia să facă? Să ia, el, cele mai repezi și mai strașnice măsuri de îndreptare. Dar nu. S'a gândit — la ce se putea gândi? — să numească o... comisiune. Nimic nu se face la noi fără comisiune. A chemat la sfat profesori universitari, secundari și inspectori generali ai învățământului

Hotărîrea ministerului de a pune capăt unui scandal, care ține cam de mult, trebue să ne bucure pe toți. O așteptam de ani și nu mai venea. Ajunsesem ca în poesia lui Coșbuc:

Treceau și zilele sburând
Treceau și luni, treceau pe rând,
Treceau și ani...

și mie nu-mi trecea

Răbdarea așteptând.

Acuma am însă, o teamă. Mă tem ca avântul ministerului să nu fie un foc de paie, cu flacără mare la început, care să se stingă la a treia întrunire a comisiunei, cum s'a întâmplat cu întrunirile dela Universitatea din București, pornite cu atâta alaiu, cum s'a întâmplat cu profesorii de limba română, cari de un an de zile se tot adună să apere limba, să curețe manualele, și nu fac nimic.

Ministerul a pus celor chemați la sfat zece întrebări, între care sunt și acestea:

1. — *Studiul gramaticei române în licee și Universitate.*

2. — *Stricarea limbii române. Abuzul neologismului și lipsa de cunoaștere a specificului limbistic românesc.*

3. — *Cursurile de limba română pentru elevii minoritari.*

4. — *Manualele didactice pentru limba română.*

Foarte bine. Să se învețe gramatica. Dar după ce carte? Noi nu avem o gramatică a limbii române. Nu poți să tragi cu tunul, când nu ai tun. Cea mai bună gramatică, cu toate lipsurile și greșelile ei, mai mari ori mai mici, e Gramatica lui Tiktin, făcută acum aproape cincizeci de ani.

Nici nu credem că pot lua vre-o măsură în această privință cei chemați la sfat. Unii dintre ei sunt împotriva gramaticei. Au spus-o cândva, în gura mare: o *limbă vie nu se învață cu gramatica.*

Ce înseamnă „abuzul neologismului"? Până unde e îngăduit ca școlarii să învețe neologisme și de unde începe „abuzul"? Când întrebuințezi neologisme, întrebuințezi și unul, și zece, și o sută. Unde te oprești, dacă poți să te mai oprești? Și de ce ar învăța școlarii neologisme? Ca să-și apropie mai bine „specificul limbistic românesc"?

Și tot cu neologisme, cu sau fără „abuz", se vor orândui *cursurile de limba română pentru elevii minoritari?* Ce vrea ministerul educației *naționale?* Elevii minoritari să învețe *limba română* sau jargonul franco-român al tuturor analfabeților?

Totuși, cu „stricarea limbii române" ministerul a nemerit-o. El cere sfatul unor profesori universitari „specialiști" în pocirea limbii, cari de pe catedră, nu fac nici o taină, ba strigă sus și tare, că limba noastră din douăsprezece mii de cuvinte, câte are, numai două mii sunt de origină latină. Și e prin urmare nevoie de neologisme, de multe neologisme, ca să o primenim.

Despre „manualele didactice pentru limba română" ce să mai spun? Am arătat, cu numeroase pilde, cât de vulgare sunt cele mai multe, și ca formă, și ca fond. Nu se respectă nimic.— nici mama, nici tata, nici slujitorii bisericii, nici trecutul, nici școala: „...Dă-o dracului de școală.... d'aia s'au înmulțit pungașii". Și nici o dragoste, nici o cruțare pentru limba românească. Chiar manualele pentru clasele primare sunt pline de cuvinte străine. Un institutor îmi spunea zilele trecute, și vocea îi tremura de amărăciune:

— Dumneata nu știi chinul nostru. Nu știi ce povară grea sunt pentru noi neologismele. Deunăzi, am dat, într'o poesie, peste cuvântul *simbol.* Cum să fac eu pe copilașii din clasa a doua primară să înțeleagă ce e un *simbol?*

Adevărul adevărat e că limba românească nu se învață în școală. „Studiul limbii, a scris profesorul A. Lupu Antonescu. NU SE FACE NICAERI. Se face istorie literară, înșirare de nume și așezare pe categorii de producții: dramă, comedie, lirică, didactică, cronică, populară. *Limbă, nu.* Curăția cuvintelor, frumusețile sintactice... superioritatea cuvântului tradițional față de modernul introdus pe furiș... nu rețin atenția. Nici profesorii, nici conferențiarii nu stăruesc la așa ceva *Mai ales limba cronicarilor și a poesiei populare au parte de această nepăsare".*

Adevărul, tristul adevăr, e că suntem singura țară liberă din Europa, dacă nu din toate cele cinci continente, unde în școală limba națională e lăsată în paragină ,dela Grădiniță și până la Universitate. Suntem singura țară din Europa, unde îndemnurile și pilda cea rea pentru stricarea și înjosirea limbii pleacă chiar de la Universitate, datoare să fie fortăreața de apărare a limbii.

T. PISANI

În numărul nostru de mâine vom publica:

Răspunsul d-lui Titulescu

la scrisoarea foștilor colegi ai lui I. G. Duca

Hidroavioane uriașe pentru linia aeriană Paris-New-York

Paris, 14 (Rador). — *Mai multe hidroavioane uriașe, având o greutate de 60 tone și fiind înzestrate cu motoare totalizând 9.000 cai putere, vor fi în curând comandate industriei franceze.*

Aceste hidroavioane vor fi cumpărate de stat și vor constitui prima flotă a societății „Air France Transatlantique" pentru serviciul pe linia aeriană Paris-New-York.

Hidroavioanele vor servi deasemeni și pentru transportul pasagerilor pe liniile aviatice spre America de Sud.

Zăpezi mari în Anglia

Pe când la noi, în special la București, vremea se menține dulce ca primăvara, în Anglia a nins din belșug și e iarnă în toi. Iată, pe șoseaua care duce dela Southampton la Bournemouth, drumul troienit de zăpadă și firele telegrafice aplecate până la pământ sub greutatea poleiului...

Vulcanul Stromboli în erupție

Roma, 14 (Rador). — **Din Messina, se anunță că azi dimineață la ora opt, s'a produs o erupție a vulcanului Stromboli.**

Erupția a fost urmată de două detunături foarte puternice. Vulcanul a aruncat materii incandescente.

Erupția n'a pricinuit nici victime și nici stricăciuni caselor din apropiere.

—xxx●xxx—

O nouă întrevedere Eden-Ribbentrop

Londra, 14 (Rador). — *D. von Ribbentrop, ambasadorul Germaniei, s'a dus la Foreign Office, unde a avut o întrevedere cu d. Eden.*

Ministrul de externe britanic și ambasadorul german au examinat împreună situația internațională.

SCRISORI DIN LONDRA

„Flop"—Halifax

de AUGUR

Londra, Decembrie

„Flop" este un cuvânt pe care englezii îl întrebuințează pentru o afacere ce se prăbușește pe neașteptate. E cuvântul cel mai nimerit, spre a descrie actuala situație a faimoasei misiuni a lordului Halifax la Berlin. E „Flop".

N'am crezut niciodată — cititorii noștri o știu bine — că lordul Halifax va reuși la Berlin. Dar nici când nu ne-a trecut prin minte că nereușita misiunii sale se va vădi atât de repede. Aceasta ne reamintește vizita pe care a făcut-o lui Hitler, în 1935 Sir John Simon, pe atunci ministru de externe, căci n'am uitat când Sir John s'a întors dela Berlin foarte mândru de rezultatul pe care îl credea că-l obținuse, și anume consimțământul Fuhrerului de a discuta un plan aerian. Peste câteva zile frumosul balon al acestei speranțe naive se desumflase.

Lordul Halifax a revenit din Germania fără nici o iluzie. Dar un partid puternic la Londra avea tot interesul să prezinte rezultatul misiunei sale ca un succes. Totuși, nereușita călătoriei s'a dovedit îndată ce nobilul lord și-a făcut raportul către colegii săi din guvern. Această impresie a fost confirmată peste câteva zile, când lordul Halifax a expus din nou rezultatele vizitei sale în fața miniștrilor britanici și francezi adunați în Downing Street la d Neville Chamberlain.

Lordul Halifax n'a adus nimic important, dela Berlin. A recunscut-o și o știe și guvernul. Dacă faptul nu e trâmbițat e că d. Neville Chamberlain stărue în a crede că trebue să se facă încă sforțări spre a readuce Germania, dacă se va putea, în comunitatea națiunilor europene. Dacă raportul lordului Halifax ar fi fost publicat,

(Continuare în pag. 2-a)